

Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia

Przedmiotem zamówienia jest wykonanie usługi badania pn.:
Rozwój województwa wielkopolskiego - trendy rozwojowe i prognozowane zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej w regionie.

1. Uzasadnienie badania

Wielkopolska podobnie jak pozostałe regiony Unii Europejskiej stoi w przededniu zmian. Globalizacja, Brexit, migracje i bezpieczeństwo zewnętrzne, polityka społeczno-gospodarcza na szczeblu krajowym, zróżnicowanie rozwojowe wewnętrzne i zewnętrzne to tylko niektóre z uwarunkowań oddziałujących na kształt oraz sposób realizacji przyszłej polityki rozwoju województwa, w tym także na strukturę budżetu regionu. W obliczu tych zmian istotne znaczenie dla efektywnego zarządzania rozwojem ma więc wiedza nt. aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz trendów i prognoz rozwoju, która pozwoli dostosować interwencję publiczną do nowych uwarunkowań. Planowanie strategiczne i programowanie rozwoju województwa powinno uwzględniać nie tylko zmiany o charakterze egzogenym – zachodzące w otoczeniu regionu (krajowym, europejskim, globalnym), lecz także uwarunkowania endogeniczne determinujące stan i przemiany trajektorii rozwojowych regionu. W odniesieniu do powyższego oraz w związku z rozpoczęciem prac analityczno-koncepcyjnych nad nową strategią rozwoju województwa wielkopolskiego zaistniała potrzeba określenia uwarunkowań zachodzących procesów rozwojowych oraz wskazania aktualnych i przyszłych trendów rozwojowych regionu, w taki sposób, aby interwencja publiczna mogła sprostać licznym krótko i długoterminowym wyzwaniom.

Przedmiotem zamówienia jest przygotowanie i przeprowadzenie badania diagnostyczno-prognostycznego trendów rozwoju regionu, które zakończy się raportem pn. **„Rozwój województwa wielkopolskiego - trendy rozwojowe i prognozowane zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej w regionie”**. Rezultatem badania będzie kompleksowe opracowanie tematyczne zawierające wnioski wynikające z przeprowadzonej wieloaspektowej analizy i oceny endo- i egzogenicznych uwarunkowań rozwoju regionalnego na poziomie regionalnym, krajowym oraz europejskim i światowym. Wskazanie obecnych trendów, prognoz oraz przyszłych scenariuszy rozwoju województwa posłuży Zarządowi Województwa jako narzędzie umożliwiające planowanie strategiczne i podejmowanie bieżących i strategicznych decyzji. Przedmiotowe opracowanie będzie stanowiło odpowiedź na istniejące braki informacyjne w tym zakresie.

2. Cel badania

Głównym celem badania jest wskazanie aktualnych trendów, sformułowanie prognoz i scenariuszy rozwojowych w odniesieniu do najistotniejszych zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań rozwojowych regionu, a następnie zidentyfikowanie ich wpływu na rozwój województwa i wyznaczenie kierunków tego rozwoju.

Cel główny badania zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

1. Identyfikacja wiodących potencjałów/szans rozwojowych oraz barier istotnych dla realizacji wyzwań rozwojowych województwa, mających największe znaczenie dla konkurencyjności

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020, projekt - Ocena, ewaluacja i kontrola WRPO 2014-2020 w latach 2015-2023 IZ.

regionu w skali kraju i międzynarodowej, wpływających na wybór kierunków rozwoju społeczno-gospodarczego i jego dynamikę.

2. Określenie kierunków i zakresu przemian poprzez analizę i identyfikację trendów rozwojowych co najmniej w ramach następujących obszarów:
 - Przestrzennym, w tym w szczególności: stan i ochrona środowiska przyrodniczego (w tym kwestie wydobycia surowców naturalnych), osadnictwo (w tym procesy miejskie, obszary funkcjonalne), transport (w tym infrastruktura, transport zbiorowy, w tym miejski), infrastruktura techniczna (w tym elektroenergetyka, OZE, wodno-kanalizacyjna);
 - Demograficzno-społecznym, w tym w szczególności: edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, mieszkalnictwo, bezpieczeństwo, społeczeństwo obywatelskie, społeczeństwo informacyjne, turystyka, kultura, sport i rekreacja, demografia;
 - Gospodarczym, w tym w szczególności: rynek pracy, badania i rozwój, przedsiębiorczość, przemysł, rolnictwo.
3. Przedstawienie przyszłych średnio i długookresowych scenariuszy rozwoju (10-15 lat) w układzie co najmniej 3 wariantów (optymistyczny, pesymistyczny i najbardziej prawdopodobny).
4. Prognozowanie rozwoju Wielkopolski w układzie wskazanych scenariuszy (opracowanie prognozy dla każdego scenariusza); opisy scenariuszy.
5. Wskazanie, w oparciu o uzyskane wyniki badań, możliwych kierunków działań w świetle zidentyfikowanych i prognozowanych uwarunkowań rozwojowych.
6. Sformułowanie rekomendacji eksperckich dla Samorządu Województwa Wielkopolskiego w kontekście realizacji bieżącej i przyszłej polityki rozwoju.

3. Zakres badania:

a) zakres czasowy

Przedmiotowe badanie zostanie przeprowadzone na podstawie obowiązujących dokumentów oraz danych źródłowych od 2005 roku, z uwzględnieniem możliwie najnowszych danych wg stanu na 31.10.2018 r.

b) zakres przestrzenny

Obszar województwa wielkopolskiego wraz z niezbędnymi rozszerzeniami wynikającymi z zakresu tematycznego badania – porównania międzywojewódzkie.

c) szczegółowy zakres tematyczny

OBSZAR I: Analiza czynników wpływających na rozwój regionu

- 1.1. Określenie zewnętrznych uwarunkowań rozwoju województwa według wskazanych obszarów (wyszczególnienie w pkt. 1.3.) jako zakres minimum – wskazanie kluczowych kierunków polityki światowej, europejskiej i krajowej, mających wpływ na aspekty społeczno-gospodarcze i przestrzenne polityki regionalnej.
- 1.2. Identyfikacja oraz opis współczesnych teorii i modeli rozwoju regionalnego.
- 1.3. Określenie najważniejszych wewnętrznych uwarunkowań rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego województwa wielkopolskiego w podziale na następujące obszary:
 - Przestrzenny, w tym w szczególności: stan i ochrona środowiska przyrodniczego (w tym kwestie wydobycia surowców naturalnych), osadnictwo (w tym procesy miejskie, obszary funkcjonalne), transport (w tym infrastruktura, transport zbiorowy), infrastruktura techniczna (w tym elektroenergetyka, OZE, wodno-kanalizacyjna);

- Demograficzno-społeczny, w tym w szczególności: edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, mieszkalnictwo, bezpieczeństwo, społeczeństwo obywatelskie, społeczeństwo informacyjne, turystyka, kultura, sport i rekreacja, demografia;
- Gospodarczy, w tym w szczególności: rynek pracy, badania i rozwój, przedsiębiorczość, przemysł, rolnictwo.

Wykonawca może zaproponować inny układ pogrupowania w koncepcji realizacji badania – wymaga to akceptacji Zamawiającego.

Analiza powinna zostać dokonana na podstawie różnych dostępnych badań empirycznych przeprowadzonych w ostatnich latach i dotyczyć różnych aspektów rozwoju województwa wielkopolskiego.

1.4. Określenie zestawu wskaźników (zmiennych) obrazujących stan rozwoju województwa wielkopolskiego (społecznego, gospodarczego i przestrzennego), które zostaną wykorzystane do analizy trendów i prognozowania zmian w regionie oraz analiza wzajemnych zależności między poszczególnymi wskaźnikami. Zidentyfikowane wskaźniki powinny spełniać następujące wymogi:

- dotyczyć najważniejszych czynników rozwoju społecznego - gospodarczego i przestrzennego województwa wielkopolskiego;
- odnosić się do czynników sprawczych/uwarunkowań mających wpływ na zachodzące zmiany w województwie;
- w jak najszerszym stopniu wyjaśniać zachodzące zmiany i umożliwiać prognozowanie;

Wybór wskaźników do prognozowania powinien zostać dokonany na podstawie dostępnych badań empirycznych przeprowadzonych w ostatnich latach i dotyczyć różnych aspektów rozwoju województwa wielkopolskiego w przekrojach terytorialnych.

OBSZAR II: Analiza trendów wraz z elementami prognozy i budową scenariuszy

2.1. Określenie najkorzystniejszych modeli ekonometrycznych, które powinny:

- umożliwić opisanie trendów (zmian) zachodzących w województwie wielkopolskim,
- umożliwić dokonanie prognozowania możliwych zmian rozwoju województwa,
- umożliwić otrzymanie wiarygodnych wyników dotyczących obszarów, o których mowa w pkt. 3.

2.2. Analiza trendów rozwojowych w województwie wielkopolskim od 2005 roku w podziale na obszary (patrz. pkt. 1.3.) z uwzględnieniem zestawu wskaźników (patrz pkt.1.4.) oraz wyjaśnienie zaobserwowanych zachodzących zmian.

2.3. Wskazanie co najmniej 3 scenariuszy (wariantów) rozwoju województwa wielkopolskiego uwzględniających zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania rozwojowe, mające wpływ na zmiany określone w tych scenariuszach. Opis scenariuszy powinien zawierać wskazanie realistycznego scenariusza dla Wielkopolski wraz z uzasadnieniem wyboru.

2.4. Prognozowanie zmian społecznych, gospodarczych i przestrzennych, w oparciu o wskaźniki określone w (patrz pkt. 1.4.), w województwie wielkopolskim w okresie 10-15 lat (sekwencja roczna), w zakresie wyznaczonych scenariuszy.

2.5. Określenie najefektywniejszych, z punktu widzenia rozwoju regionalnego, kierunków działań (bądź konkretnych interwencji), przybliżających do poszczególnych scenariuszy.

OBSZAR III: Podsumowanie i rekomendacje

3.1. Rekomendacje, w oparciu o wyniki przeprowadzonego badania, w zakresie planowania i zarządzania rozwojem województwa wielkopolskiego.

d) metody badawcze

- Analiza źródeł wtórnych (desk research) – w celu realizacji badania Wykonawca dokona analizy źródeł wtórnych tj. literatury naukowej i nienaukowej (w tym unijne i krajowe akty prawne mające wpływ na kształtowanie polityk rozwojowych, dokumenty planistyczne, operacyjne i strategiczne) dotyczącej rozwoju regionalnego oraz zagadnień z nim związanych. Lista źródeł zostanie przedstawiona Zamawiającemu (w koncepcji realizacji badania) i będzie wymagała jego akceptacji;
- Analizy statystyczne oraz przestrzenne - bazujące na danych pierwotnych i zastanych oraz pozyskanych w ramach badania w tym analiza trendów i prognozowanie w poszczególnych wskazanych dziedzinach rozwoju (analiza łącznie nie mniej niż 30 wskaźników ze wskazanych obszarów), zostanie przedstawiona Zamawiającemu (w koncepcji realizacji badania) i będzie wymagała jego akceptacji;
 - Procedura określania trendów rozwojowych zostanie oparta na metodzie analitycznej szeregów czasowych, z wykorzystaniem modeli regresji liniowej i nieliniowej, w których za zmienną niezależną przyjęty zostanie czas. Wspomniana zmienna nie stanowi bezpośredniej przyczyny zmienności w zmiennej zależnej, jednak w sposób syntetyczny umożliwia opis czynników ją determinujących [Poczta-Wajda, 2010: 41].
 - Próba określenia zależności między wskaźnikami. Metoda wykrywania związków korelacyjnych zachodzących pomiędzy dwiema cechami mierzalnymi oparta na współczynniku korelacji prostoliniowej Pearson'a, jako jedna z podstawowych metod badania współzależności pomiędzy zmiennymi reprezentującymi cechy danego zjawiska oraz metoda graficzna.
 - W badaniach wykorzystana zostanie również predykcja (prognoza) ekonometryczna, czyli wnioskowanie w przyszłość w oparciu o model ekonometryczny, wyznaczenie prognoz wartości zmiennej zwykle w nadchodzących okresach [Żądło, Wywiat, 2008:11].
- Metody heurystyczne - budowanie scenariuszy zgodnie z założeniem, że zdarzeń w przyszłości nie da się przewidzieć z całą pewnością należy więc przewidzieć i opracować różne „scenariusze” rozwoju obecnej sytuacji. Wykonawca przeprowadzi wywiady z ekspertami, na wstępnym etapie badań, które będą miały na celu wskazanie poglądów na temat sytuacji społeczno-gospodarczej, trendów rozwojowych wskazanych w pkt. 1.3. (Obszar I) obszarach, (5 osób przedstawicieli środowiska naukowego, w formule IDI) oraz wykorzysta metodę Delphi do wsparcia wyników badań w zakresie formułowania scenariuszy. Wykonawca opracuje scenariusze wywiadów (w Koncepcji realizacji badania), które wymagać będą akceptacji Zamawiającego.

4. Określenie sposobu prezentacji wyników/produktów

1. Wykonawca przedstawi Zamawiającemu koncepcję realizacji badania, która wymagać będzie akceptacji Zamawiającego, zawierać będzie katalog oraz opis metod badawczych prowadzących do osiągnięcia celów badania, z uwzględnieniem:
 - propozycji ekspertów (5 osób przedstawicieli środowiska naukowego),
 - listy wskaźników (pkt. 1.4., Obszar I),
 - scenariusze wywiadów,
 - listy źródeł wtórnych.
2. Ostatecznym produktem pozyskanym w wyniku realizacji przedmiotowego zamówienia będzie:
 - a) przygotowany raport (ekspertyza o objętości do 100 stron), wraz z odrębnym załącznikiem wskazującym listę dokumentów objętych analizą:
 - wstępna wersja raportu końcowego zostanie przesłana Zamawiającemu drogą elektroniczną na adresy e-mail: anna.hadynska@umww.pl, beata.hofman@umww.pl oraz
 - ostateczna wersja raportu końcowego zostanie przekazana Zamawiającemu drogą elektroniczną na wskazane powyżej adresy mailowe;
 - wstępna i ostateczna wersja raportu końcowego zostaną przygotowane przez Wykonawcę zgodnie z adjustacją oraz wytycznymi w zakresie layoutu, określonymi przez Zamawiającego podczas spotkania w dniu podpisania umowy;
 - b) abstrakt ekspertyzy (na około 20 tys. znaków ze spacjami) z przeznaczeniem do ewentualnego zamieszczenia w Biuletynie Wielkopolskiego Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego;
 - c) zaprezentowanie wyników ekspertyzy, na ewentualne żądanie Zamawiającego, podczas konferencji lub warsztatów zorganizowanych przez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.

Uzupełnieniem dla ww. produktów badania będą materiały robocze oczekiwane przez Zamawiającego, które Wykonawca przekaze Zamawiającemu wraz z ostateczną wersją raportu końcowego oraz abstraktem opracowania w ramach rozliczenia zamówienia. Będą to w szczególności:

- lista osób z którymi przeprowadzono wywiady (imię i nazwisko osoby, adres e-mail, numer telefonu, nazwa podmiotu i lokalizacja, data spotkania/rozmowy),
- scenariusze wywiadów (w tym treść pytań),
- notatki sporządzone podczas każdego z wywiadów,
- pozyskane bez dodatkowych kosztów obciążających Zamawiającego przez Wykonawcę pozycje literatury i opracowania specjalistyczne w wersjach cyfrowych wykorzystane w analizie desk research,
- baza danych (surowych) wykorzystanych do sporządzenia wszystkich wykresów, tabel, map itp. przedmiotowego raportu (format MS Excel).

5. Odbiorcy badania:

Głównymi odbiorcami badania będą Zarząd Województwa Wielkopolskiego oraz departamenty merytoryczne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu. Ze względu na zakres merytoryczny badania jego wyniki mogą być także wykorzystane przez inne organy

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020, projekt - Ocena, ewaluacja i kontrola WRPO 2014-2020 w latach 2015-2023 IZ.

administracji samorządowej i rządowej, a także mieszkańców oraz partnerów społecznych i gospodarczych z województwa wielkopolskiego.

6. Harmonogram realizacji badania

Realizacja badania przebiegać będzie zgodnie z następującym harmonogramem:

- W dniu podpisania umowy nastąpi spotkanie Zamawiającego z Wykonawcą (Zespół badawczy) w siedzibie Zamawiającego.
- Koncepcja realizacji badania zostanie przesłana drogą elektroniczną przez Wykonawcę do akceptacji Zamawiającemu w terminie do 10 dni kalendarzowych od dnia podpisania umowy. Zamawiający przekaże Wykonawcy drogą elektroniczną uwagi związane ze strukturą i zawartością koncepcji realizacji badania oraz propozycjami narzędzi badawczych (ilościowych i jakościowych) w terminie do 5 dni kalendarzowych od dnia jej otrzymania. Wykonawca prześle Zamawiającemu uzupełnioną i poprawioną koncepcję realizacji badania w terminie do 3 dni kalendarzowych od dnia zgłoszenia przez Zamawiającego uwag.
- Zamawiający zastrzega sobie możliwość zorganizowania warsztatu implementacyjnego z udziałem przedstawicieli Wykonawcy i Zamawiającego, mającego na celu m.in. dyskusję nad wnioskami wynikającymi z badania oraz realności wdrażania rekomendacji proponowanych przez Wykonawcę. Szczegółowy zakres dyskusji oraz termin i miejsce spotkania określa Zamawiający. Wyniki i ustalenia poczynione podczas warsztatu implementacyjnego zostaną spisane przez Wykonawcę badania i przekazane do akceptacji Zamawiającego, a następnie po obustronnej akceptacji uwzględnione przez Wykonawcę w raporcie końcowym.
- W terminie do 70 dni od dnia podpisania umowy Wykonawca przedstawi wstępną wersję raportu końcowego. Zamawiający zastrzega sobie prawo zgłaszania uwag drogą elektroniczną co do treści wstępnej wersji raportu końcowego. Zamawiający prześle ewentualne uwagi drogą elektroniczną w terminie do 7 dni kalendarzowych od dnia otrzymania tej wersji raportu. Wykonawca uwzględni uwagi Zamawiającego w ostatecznej wersji raportu końcowego.
- W terminie do 31 maja 2019 r. nastąpi przekazanie przez Wykonawcę ostatecznej wersji raportu końcowego wraz z abstraktem opracowania oraz bazą danych (surowych) wykorzystanych do sporządzenia wszystkich wykresów, tabel, map itp. przedmiotowego raportu (format MS Excel). Zamawiający zastrzega sobie prawo zgłaszania uwag drogą elektroniczną co do treści ostatecznej wersji raportu końcowego. Zamawiający prześle ewentualne uwagi co do treści ostatecznej wersji raportu końcowego drogą elektroniczną w terminie do 7 dni kalendarzowych od otrzymania tej wersji raportu. Wykonawca uwzględni uwagi Zamawiającego i ponownie przekaże ostateczną wersję raportu końcowego w terminie do 5 dni od zgłoszenia przez Zamawiającego uwag.
- Zatwierdzenie rezultatu prac nad ostateczną wersją raportu końcowego nastąpi na podstawie protokołu odbioru ostatecznej wersji raportu końcowego, podpisanego przez przedstawicieli Zamawiającego i Wykonawcę w terminie do 14 dni kalendarzowych od akceptacji przez Zamawiającego ostatecznej wersji raportu końcowego uwzględniającej uwagi Zamawiającego.

7. Współpraca z Wykonawcą

Za każdym razem kiedy w Szczegółowym Opisie Przedmiotu Zamówienia mowa jest o dniach, należy przez to rozumieć dni kalendarzowe.

Za każdym razem kiedy w Szczegółowym Opisie Przedmiotu Zamówienia mowa jest o wysłaniu przez Wykonawcę poszczególnych produktów drogą elektroniczną, należy je wysłać na adresy e-mail Zamawiającego: Anna Hadyńska - anna.hadynska@umww.pl i Beata Hofman - beata.hofman@umww.pl.

Zamawiający zastrzega sobie prawo do kontaktu z Wykonawcą drogą elektroniczną oraz telefoniczną na każdym etapie prac.

Wykonawca i Zamawiający mogą, w drodze wzajemnych uzgodnień, wprowadzić zmiany w zakresie realizacji zamówienia, jeśli służą one osiągnięciu celu badania określonego w Szczegółowym Opisie Przedmiotu Zamówienia lub usprawnią realizację zamówienia lub wpłyną pozytywnie na jakość produktów badania. Zmiany mogą dotyczyć: koncepcji realizacji badania, organizacji realizacji zamówienia (w tym terminów określonych w harmonogramie realizacji zamówienia – z wyłączeniem terminu dotyczącego odbioru zamówienia), sposobu prowadzenia badań (w tym metod badawczych). Zmiany te nie wpływają na wysokość wynagrodzenia Wykonawcy.

Kierownik zespołu badawczego oraz Członkowie zespołu badawczego wymienieni są ostatecznej wersji raportu badania jako autorzy raportu oraz dodatkowo składają podpis na pierwszej stronie ostatecznej wersji raportu końcowego z badania.